

Do Jordana in Nila.

(Nadaljevanje.)

Od Tanturja se nagne cesta polahko navzdol proti Betlehemu. Ko pridemo zopet na pravo cesto — Tantur leži namreč kake pol četrt ure od ceste proti zahodu — zagledamo na desni ob cesti malo turško mošejo. To je kraj, kjer je pokopal očak Jakob svojo ženo Rahelo, mater egiptovskega Jožefa. Od groba Rahele hitimo dalje; vendar se je delal že mrak, ko smo dospeli v kraljevo mesto Davidovo. Zavozili smo jo v mesto. Toda kmalu smo morali izstopiti, ker je postala ulica preozka za vožnjo. Saj je bilo pa tudi prav! Ali se namreč spodobi,

Pogled na Betlehem.

da bi se bahato vozil kristijan ondi, kjer sta Jožef in Marija hodila peš od hiše do hiše.

Ko izstopimo iz voz, pohitimo po ozkih ulicah dalje na drugi konec mesta, kamor nas je vleklo srce — namreč do cerkve nad duplino Rojstva Gospodovega. Prišedši na trg pred cerkvijo, nas obdajo prodajalci svetih spominkov. Toda tudi tem se izmuznemo v gostišče frančiškansko, odložimo svoje stvari in takoj odidemo na sveti kraj. Skozi katoliško cerkev sv. Katarine in mimo armenskega oltarja v grški razkolni cerkvi gremo naravnost — nikamor se ne ozrši — proti vhodu v skalnato duplino revnega pastirskega hlevca na betlehemskega pašniku, proslavljeno po rojstvu Kralja nebes in zemlje. Po šestnajstih stopnicah navzdol dospemo v tri metre visok, dvanajst metrov dolg in štiri metre širok prostor. Tik na dnu stopnic na levo

stoji oltarček, pod katerim je okrogla votlina v steno; sredi te votline je mala okrogla jamica, okrog nje se raztezajo žarki srebrne zvezde, na njej je pa v okrogu zapisano: „Tukaj je bil rojen iz Device Marije. Jezus Kristus.“

Nobene jaslice — in naj bodo še tako krasno napravljene — ne morejo tako prevzeti človeškega srca kot ta napis na tem svetem kraju. Ravno tu je prišel na svet naš Zveličar — ta zavest nam je postavila pred dušo kar najživeje vse dogodke blažene noči božične. Ne moreš se ustaviti silnim občutkom: nehote zdrsneš na kolena, nevede se ukloniš, in tvoje ustnice poljubljajo to posvečeno mesto. Četudi je ta kraj v rokah razkolnih Grkov, vendar gori ondi nočindan enajst zlatih svetilnic v čast znamenitemu dogodku, ki se je tu izvršil.

Duplina Rojstva Gospodovega.

Ta naš večerni obisk je bil le prisrčen pozdrav temu svetemu kraju; daljše počestvenje smo odložili na polnočno uro. Odidemo zopet na trg, da si nakupimo svetih spominkov, ker je med dvanajst tisoč prebivalci betlehemskimi do pet tisoč katoličanov, ki se preživljajo z izdelavanjem in prodajanjem teh spominkov. Prav lahko smo se razumeli s prijaznim trgovcem, akoravno nismo razumeli mi njegovega in on ne našega jezika. Med dobrimi ljudmi govori kar srce, ko jezik obnemore. Prav veliko spominkov sem nakupil, ker sem hotel privedi vsakateri svojih devetsto ovčic kak spomin iz Sv. dežele. Ko sem si nabral celo reč rožnih vencev, križev in podob, tedaj pa zopet na mesto rojstva Gospodovega, da vse te stvari položim na ta blaženi kraj, da bodo še dragocenejši spominki mojim dragim v domovini.

Bilo je sredi meseca septembra, toda v mojem srcu je bil pravi božični večer. Tudi sem imel srečo, da sem maševal ob pol eni ponoči na kraju, kjer je položila Marija svoje novorojeno Dete v jaslice. Opravil sem tisto sv. božično mašo, ki se opravlja pri nas o Božiču in je na onem

kraju dovoljena vsak dan. Četudi je stal med sv. mašo turški vojak z nabito puško poleg mene, me to ni motilo, da bi me slavospev „Slava Bogu na višavah“ ne prešinjeval s popolno božično radostjo. Kar spati mi ni dalo to noč. Hotel sem jo prečuti s pastirci, z Jožefom in Marijo. Saj se je pa tudi ljubi Gospod to noč zopet rodil v podobi kruha pri sv. mašah, ki so se darovale neprenehoma od polnoči do jutra.

Medtem se je menjala tudi vojaška straža. Novi stražnik je natančno nele ogledal, ampak tudi otipal srebrno zvezdo na kraju rojstva Gospodovega in šel z lučjo okroginokrog po votlini. Tudi gori v cerkvi razkolnih Grkov sem opazil turškega stražnika, ko so navsezgodaj začeli bradati grški popje opravljati svoje molitve. Proti jutru so jeli tudi razkolni Armenci pri oltarju v drugem kotu opravljati svoje bogoslužje. Kakor vidite, tudi na tem kraju, kjer so prepevali nebeški krilatci „in mir ljudem na zemlji“, ni pravega reda in ljubega miru. Pa ne samo, da ni miru, tudi pravi boji so se že vršili na teh svetih krajih med razkolniki in katoličani — in sramota je, da stoji tu noč in dan turška straža, da miri razdvojene kristjane, katerim je Zveličar tako ljubko govoril: Ljubite se med seboj; nad tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če se ljubite med seboj.

Bila je nedelja Imena Marijinega. Katoličani so pridno hodili v svojo katoliško cerkev sv. Katarine. Toda kar čudno se mi je zdelo, da so hodili ljudje popolno po turško oblečeni, se odkrivali in poklekavali, se križali in trkali na prsi, ker smo vajeni misliti, da je vse Turek, kar je oblečeno po turško. Toda tu se mnogokrat ne loči kristjan od mohamedana drugače, kot po prijaznem obličju. Prijazni so pa res Betlehemci. Bolj kot vsi drugi Jutrovci. Prijazno so nas pozdravljali pri vratih gostišča, nam voščili dobro jutro, nam segali celo v roke in nas izpraševali, kako se počutimo. Vse ljubezniveje je v prijaznem Betlehemu kot v mrkem Jeruzalemu, kjer ni, da bi človek opoldne sam pohajal po samotnih ulicah.

Ko smo spodobno počastili kraj Gospodovega rojstva, smo si ogledali še druge znamenitosti. Z ravne strehe (terase) gostišča predvsem okolico betlehemske. Najprej se obrnemo proti vzhodu, kjer se prikaže med valovitim svetom ravnica, „pastirsko polje“ imenovana. Tam je po izročilu oznanil angel pastirjem rojstvo Gospodovo. Sodil bi, da je ta kraj oddaljen kako uro od Betlehema. Drugi svet okrog mesta, ki stoji na gorskem grebenu, je valovit in kamenit; zdaj v septembru je bil prazen, in ni bilo drugega zelenja kot oljike, a teh je toliko, da dajejo mestu prav prijazno lice.

Z vrha strehe smo šli pa pod zemljo. Iz cerkve sv. Katarine drže stopnice v dolnje prostore, kjer se pride po ozkih rovih iz kapelice v kapelico. Obiskali smo kapelico sv. Jožefa, Nedolžnih otročičev, sv. Hieronima in drugih svetnikov in svetnic, ki so živeli in sklenili svoje samotarsko življenje tu pri jaslicah Gospodovih. Ko je prišel čas odhoda, smo se pa vrnili, kakor pravi sv. pismo o pastirjih: „In pastirji so se vrnili in Boga častili in hvalili za vse, kar so slišali in videli.“

